

[Ole Bjørn Kraft.]

er sket nogen dybtgående ændring, ja, end ikke engang en begyndende afspænding.

Der er den store fordel ved den situation, vi nu befinder os i, at den er klar, at vi nu kan se, hvad der positivt er kommet ud af sommerens forhandlinger, og hvorledes stillingen i negativ henseende tegner sig. Herom vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger i dag, nu da der er en mulighed for, at man også kan udtale sig om udenrigspolitiske spørgsmål.

Det første, jeg vil sige, er, at det positive resultat synes at have udviklet sig af de drøftelser og den stilling, landene har taget, at lederne i verdens store stater synes at være af den enstemmige opfattelse, at en krig med atomvåben eller brintbomber ikke kan være mulig, og at derfor faren for udbrudet af en verdenskrig med anvendelse af disse våben synes i høj grad afsvækket, hvilket alle jordens folk, alle mennesker, vil hilse med den dybeste tilfredshed.

Jeg tror ikke, der vil være nogen mulighed — og det er lykkeligt — for en sådan krig, i det mindste ikke så længe det nuværende styrkeforhold består; men det bør medføre, at vi underkaster stillingen en nøje prøvelse, for netop den kendsgerning, at en almindelig omfattende krig, der indebærer anvendelsen af disse våben, ikke synes mulig, må under vore overvejelser rejse det spørgsmål, om der ikke er en fare for, at man kan falde tilbage til lokale krige. Jeg vil ikke afvise, at i den udvikling, vi nu er inde i, er lokale krige — d. v. s. krige med konventionelle våben i et begrænset område, som ingen af parterne finder er af en sådan strategisk betydning, at alle hensyn må sættes til side — på ny en mulighed i verden efter længe ikke at have været det. Jeg vil ikke sige, at det er en nærliggende mulighed, men det er en mulighed, som det vil være urigtigt fuldstændig at afvise, også af den grund, at hvis en sådan lokal krig i et begrænset område af verden på ny skulle opstå — således som vi har set det i Korea, i Vietnam og i Indokina — så eksisterer jo altid faren for, at branden vil brede sig, fordi flere og flere kan blive indviklet i den, og inden vi ser os om, er stormagternes forpligtelser blevet af en sådan karakter, at en stor krig blusser op.

Det var det første, jeg gerne ville sige.

Dernæst: hvis det er rigtigt — og jeg tror, det er det — at faren for en stor våbenkrig er formindsket, må det stå os alle klart, at dette betyder en forstærkning af den ideologiske kamp i verden, at kampen mellem de to samfundssystemer, som, groft sagt naturligtvis, står overfor hinanden, derigennem utvivlsomt vil blive i høj grad forstærket; og det kan vi se af mange tegn.

Der er nu ikke længere nogen tvivl om, at ånden fra Genève i Sovjetunionen blev opfattet som en mulighed for at skærpe den ideologiske kamp overalt i verden, fordi den havde skabt denne afspænding, der gjorde faren for en krig — som Sovjetunionen ligesom alle andre stormagter nødvendig ville have — mindre, hvorved chancen for at føre den ideologiske krig frem er vokset, medens de fleste folk i Vesten betragtede ånden fra Genève som en mulighed for en afspænding, for en afslappelse, for en tilbagevending fra de anstrengelser, man tidligere havde udfoldet.

Alt dette bevirker — det er min mening, og det vil jeg gerne sige til denne sal og til det danske folk — at den kolde krig er vendt tilbage, men vendt tilbage i en ny form. Det er højst sandsynligt, at de røde løbere, de mange invitationer til at komme til Sovjetunionen, klappen-på-skulderen og smilen vil fortsætte — skønt jeg tror ikke meget på, at de berømte smil vil fortsætte, de vil i det mindste blive meget anstrengte efter de udtalelser, de beskyldninger, som de russiske statsledere under deres besøg i Burma og Indien på ganske uberettiget grundlag har fremsat overfor Vestens stater. Jeg tror ikke, at smilene herefter vil blive taget for andet end forsøg på at skjule, hvad der er den egentlige hensigt. Kampen for at vinde sindene bliver det afgørende; den vil blive fortsat under nye former og — tror jeg — i høj grad skærpet. Den kolde krig vil tage form af en verdensomfattende skarp ideologisk krig, hvori alle midler, bortset fra krig, vil blive taget i anvendelse.

Jeg tror, det kan fastslås, at man i Sovjetunionen har erkendt, at det ikke for øjeblikket er muligt at tvinge den vestlige verden med en militærtrusel, efter at Atlantpagten har nået den nuværende styrke; så længe denne styrke ikke bliver svækket, men fastholdt, vil man indse, at det ikke nytter at true militært, men man håber på